
KERKÜK'TE ÖZERKLİK BİLMECESİ

24.10.2017

Haber 7, 23 Ekim 2017

Irak ordusunun peşmergeden çatışmasız olarak geri aldığı Kerkükün statüsünün ne olacağı konusundaki belirsizlikler sürüyor

Kerkük'teki KDP binaları Irak ordusunun kontrolünde

Şehirde yaşayan tüm kesimlerin kafasındaki yönetim modeli farklı. Önemli petrol yatakları bulunan kentteki unsurlar, çeşitli taleplerle masaya oturma niyetinde.

Irak ordusu ve Şii Haşdi Şabi milislerinin 12 Ekimde başlattığı operasyonla Kerkük yeniden el değiştirdi. Kime bağlı olduğu belli olmayan kente ilişkin herkesin beklentisi farklı. Bağdat, Kerkükün idari olarak merkezi yönetime bağlı olduğunu savunurken, Kürtler ise tarihi kentin kendileri tarafından yönetilmesi gerektiği düşünüyor. Türkmenler de bütün etnik grupların eşit şekilde temsil edileceği bir yönetimin oluşmasını talep ediyor.

Zengin petrol yataklarını barındıran Kerkük, uzun yıllardır tartışmaların merkezinde yer alıyor. 1.6 milyon nüfusa ulaşan kentte Arap, Türkmen ve Kürtler birlikte yaşıyor. Saddam Hüseyin döneminde Kürtler kentten zorla göç ettirildi. Kerküğe yönelik Araplaştırma politikası güdüldü. ABDnin 2003teki işgali sonrası Kerkükün demografik, sosyal ve ekonomik yapısında tekrar değişiklikler yaşandı. Yerlerinden edilen Kürtler şehre dönmeye başladı. Irak Kürt Bölgesel Yönetimine geçmişteki zorunlu göçü bahane ederek yoğun bir Kürt nüfusu Kerküğe taşıyıp demografik yapıyı değiştirme suçlaması yöneltildi. Sert tartışmalar nedeniyle kentin statüsü belirsiz bırakıldı. Kerkük Vilayet Meclisinde Kürtler 26, Türkmenler 9, Araplar ise 6 sandayla temsil ediliyor. 2011de Kerkük Valiliğine KYBli Necmeddin Kerim getirildi. IŞİDin Musulu işgal etmesi üzerine Irak ordusu bölgeden çekilince Kerkükün kontrolü tamamen peşmergeye geçti. Irak, referandum öncesi Kerimi görevden aldı ancak bölgesel yönetim bu karara uymadı. Irak Yüksek Yargısı, bağımsızlık oylamasını geçersiz sayarken, 12 Eylülde harekete geçen ordu ve Haşdi Şabi güçleri, Kerkükü geri aldı. Dengelerin değişmesiyle Kerkükün statüsüne ilişkin tartışmalar

yeniden alevlendi. Araplar, Kerkükün Bağdata bağlı olduğunu altını çiziyor.

YÜZDE 32 FORMÜLÜ

IKBY lideri Barzani ise Kerkükün bir Kürt şehri olduğunu, bir gün mutlaka geri alınacağını savunuyor. Peşmergenin çekilip ordunun kente direnişle karşılaşmadan girişini sağlayan Celal Talabaninin partisi KYB ise Kerkük Valiliğine KYBli bir Kürt ismin atanmasını talep ediyor. Türkmenler de Kerkükün özel bir statüye kavuşmasını istiyor. Türkmen temsilcileri Yüzde 32 formülünü gündeme getiriyor. Buna göre, Kerkükün idari yapısı ve parlamentosunda Türkmenler, Araplar ve Kürtler yüzde 32lik oranla temsil edilecek. Geriye kalan yüzde 4lük dilimi ise azınlıklar oluşturacak. Kentte polis teşkilatı dahil tüm kurumlarda eşit oranda temsil hakkı olacak. Kerkükün demografik yapısının normalleştirilerek tüm etnik grupların uzlaşılı bir yönetim kurması düşüncesi Türkiye tarafından da destekleniyor. Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşat Salihi Kerküğe gelen projenin herkesi razı etmesi lazım. Bizim önerimiz Kerkük federal yapıda olsun, onun içinde bir meclis kurulsun, o meclisin içinde eşit bir şekilde Türkmenler, Araplar, Kürtler temsil edilsin. Ondan sonra seçimler olacaktır. Yeni üyeler seçilecek, yeni planlar yapılacak diye konuştu.

KENT BAĞDATA BAĞLI KALACAK

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Akif Okur, Kerkükün statüsüne ilişkin belirsizliğin bir an önce giderilmesi gerektiğini söyledi. Okur, demografik yapısı, tarihi ve yeni bir Irak iç savaşının ön cephesi gibi konumlanması nedeniyle Kerkük için daha özel bir statü talep edildiğini belirterek şunları aktardı: Şehrin özelliğinden kaynaklanan birtakım modeller öneriliyor. Türkmenler kendilerine bir statü talep ediyorlar. Fakat iyi bir ilk adım Türkmen valinin atanması olacaktır. Sonrası için değişik öneriler var. İşte farklı bileşenlerine kotaların ayrıldığı bir şehir meclisi olsun gibi şeyler de söyleniyor. Şu var ki Kerkük için ne olmayacağını net olarak gördük. Bugünkü IKBY yönetimine dahil edilmeyeceğini, Irakın içerisinde kalacağını gördük. Peki Irakın içerisinde nasıl kalacak? Tek taraflı işgalle iradesini dayatmaya çalışan Barzaninin formülünün işlemeyeceği görüldü. Bir noktada Irakın toprak bütünlüğünden yana en ciddi tavır koyanların başında da Türkmenleri görüyoruz. O yüzden savundukları Irak içerisinde kalma çizgisinin karşılığında buradan bir kazanım elde etmeleri, bu kazanımın da tescillenmesi gerekiyor. Bu da tarih boyunca Irakta hep damgalarını vurdukları şehirde kendi haklarını koruyacak bir sistemin olmasıdır.

Kaynak/Source: